

Категорія справи № 760/7247/18: У порядку процесуального законодавства; В порядку КПК України; Клопотання слідчого, прокурора, сторони кримінального провадження.

Надіслано судом: 23.04.2018. Зареєстровано: 24.04.2018. Оприлюднено: 26.04.2018.

Справа № 760/7247/18

Провадження № 1-кц/760/4381/18

У Х В А Л А

І М Е Н Е М У К Р А І Н И

17 квітня 2018 року слідчий суддя Солом'янського районного суду м. Києва Кізюн Л.І., при секретарях: Продан М.В., Швидченко О.В., за участю особи, яка заявила клопотання - адвоката Тарасова А.Г., детектива Догойди Р.П., розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі засідань суду в м. Києві клопотання захисника підозрюваного ОСОБА_3 - адвоката Тарасова Андрія Георгійовича про скасування арешту майна у кримінальному провадженні №4201500000001349,

в с т а н о в и в :

Захисник підозрюваного ОСОБА_3 - адвокат Тарасов А.Г. звернувся до Солом'янського районного суду м. Києва з клопотанням про скасування арешту майна, накладеного ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 23.02.2018 року у кримінальному провадженні № 4201500000001349, на: машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_3; машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_4; машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_5; квартиру за адресою: АДРЕСА_1; квартиру за адресою: АДРЕСА_2.

Особа, яка подала клопотання зазначала, що арешт було накладено за недоведеності обґрунтованої підозри у вчиненні ОСОБА_3 кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст. 191 КК України, за відсутності доказів на підтвердження факту завдання шкоди та її розміру, відсутності ризиків, передбачених ч.1 ст. 170 КПК України на запобігання можливості настання якого застосовано арешт майна ОСОБА_4, не враховано, що у ОСОБА_4 відсутні документи, які б давали можливість вчинити дії пов'язані із відчуженням належного йому нерухомого майна.

Таким чином, заявник вважає, що в матеріалах кримінального провадження №4201500000001349 не наведено жодного доказу на підтвердження наявності обґрунтованої підозри у вчиненні ОСОБА_4 інкримінованого злочину, не наведено жодного доказу на підтвердження факту завдання шкоди та її розміру, не відображено предмет злочинного посягання, а відтак відсутні підстави накладати арешт на майно підозрюваного.

Особа, яка заявила клопотання - адвокат Тарасов А.Г. у судовому засіданні підтримав клопотання та просив його задовольнити, посилаючись на викладені у клопотанні обставини, скасування Апеляційним судом м. Києва ухвали про накладення арешту на майно підозрюваного ОСОБА_3 та відсутність ризиків відчуження. Вважав, що арешт накладено необґрунтовано.

Детектив Національного антикорупційного бюро України Догойда Р.П. у судовому засіданні заперечував проти клопотання та просив у його задоволенні відмовити, посилаючись на обґрунтованість підозри ОСОБА_3, скасування ухвали Апеляційним судом м. Києва з процесуальних підстав.

Заслухавши особу, яка заявила клопотання, детектива, дослідивши матеріали клопотання та додані до нього документи, слідчий суддя приходить до наступного висновку.

Відповідно до ст. 170 КК України арештом майна є тимчасове, до скасування у встановленому цим Кодексом порядку, позбавлення за ухвалою слідчого судді або суду права на відчуження, розпорядження та/або користування майном, щодо якого існує сукупність підстав чи розумних підозр вважати, що воно є доказом злочину, підлягає спеціальній конфіскації у підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, третіх осіб, конфіскації у юридичної особи, для забезпечення цивільного позову, стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди, можливої конфіскації майна. Арешт майна скасовується у встановленому цим Кодексом порядку.

Завданням арешту майна є запобігання можливості його приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження. Слідчий, прокурор повинні вжити необхідних заходів з метою виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, зокрема шляхом витребування необхідної інформації у Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб.

Арешт майна допускається з метою забезпечення:

- 1) збереження речових доказів;
- 2) спеціальної конфіскації;
- 3) конфіскації майна як виду покарання або заходу кримінально-правового характеру щодо юридичної особи;
- 4) відшкодування шкоди, завдані внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди.

Арешт може бути накладений у встановленому цим Кодексом порядку на рухоме чи нерухоме майно, гроші у будь-якій валюті готівкою або у безготівковій формі, в тому числі кошти та цінності, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, видаткові операції, цінні папери, майнові, корпоративні права, щодо яких ухвалою чи рішенням слідчого судді, суду визначено необхідність арешту майна.

Заборона або обмеження користування, розпорядження майном можуть бути застосовані лише у разі, коли існують обставини, які підтверджують, що їх незастосування призведе до приховування, пошкодження, псування, зникнення, втрати, знищення, використання, перетворення, пересування, передачі майна.

Згідно ст. 171 КПК України з клопотанням про арешт майна до слідчого судді, суду має право звернутися прокурор, слідчий за погодженням з прокурором, а з метою забезпечення цивільного позову - також цивільний позивач.

У клопотанні слідчого, прокурора про арешт майна повинно бути зазначено:

- 1) підстави і мету відповідно до положень статті 170 цього Кодексу та відповідне обґрунтування необхідності арешту майна;
- 2) перелік і види майна, що належить арештувати;
- 3) документи, які підтверджують право власності на майно, що належить арештувати, або конкретні факти і докази, що свідчать про володіння, користування чи розпорядження підозрюваним, обвинуваченим, засудженим, третіми особами таким майном;
- 4) розмір шкоди, неправомірної вигоди, яка отримана юридичною особою, у разі подання клопотання відповідно до частини шостої статті 170 цього Кодексу.

До клопотання також мають бути додані оригінали або копії документів та інших матеріалів, якими слідчий, прокурор обґрунтовує доводи клопотання.

Статтею 174 КК України встановлено, що підозрюваний, обвинувачений, їх захисник, законний представник, інший власник або володілець майна, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, які не були присутні при розгляді питання про арешт майна, мають право заявити клопотання про скасування арешту майна повністю або частково. Таке клопотання під час досудового розслідування розглядається слідчим суддею, а під час судового провадження - судом.

Арешт майна також може бути скасовано повністю чи частково ухвалою слідчого судді під час досудового розслідування чи суду під час судового провадження за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого, їх захисника чи законного представника, іншого власника або володільца майна, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, якщо вони доведуть, що в подальшому застосуванні цього заходу відпала потреба або арешт накладено необґрунтовано.

Відповідно до ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав і основоположних свобод, який ратифікований Верховною Радою України 17 липня 1997 року, кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

При застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчий суддя повинен діяти у відповідності до вимог КПК України та судовою процедурою, гарантувати дотримання прав, свобод та законних інтересів осіб; умов, за яких жодна особа не була б піддана необґрунтованому процесуальному обмеженню.

У судовому засіданні встановлено, що Національним антикорупційним бюро України здійснюється досудове розслідування кримінального провадження № 42015000000001349, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 15.03.2016 року, за ознаками вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч.5 ст. 191, ч.4 ст. 358 КК України.

Ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 23 лютого 2018 року було задоволено клопотання детектива Національного бюро Третього відділу детективів Другого підрозділу детективів Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України ОСОБА_5 про арешт майна та накладено арешт на майно, яке перебуває у власності ОСОБА_3, а саме на: машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_3; машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_4; машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_5; квартиру за адресою: АДРЕСА_1; квартиру за адресою: АДРЕСА_2.

З даних ухвали не вбачається, що клопотання про арешт майна було погоджено прокурором.

Як вбачається з ухвали слідчого судді про накладення арешту від 23.02.2018 року, арешт на майно було накладено, оскільки ОСОБА_3 підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст. 191 КК України, та у випадку доведеності його вини санкція ст. 191 передбачає, зокрема, додаткове покарання у виді конфіскації майна. Також, арешт на майно було накладено, оскільки, обставини можливого вчинення кримінального правопорушення є предметом досудового розслідування, що на даний час ще триває.

При цьому, з ухвали не вбачається, ОСОБА_3 обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст. 191 КК України.

Разом з тим, в судовому засіданні встановлено, що ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 02.11.2017 року було задоволено клопотання детектива Національного бюро Третього відділу детективів Другого підрозділу детективів Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України ОСОБА_5 про арешт майна та накладено арешт на майно, яке перебуває у власності ОСОБА_3, а саме на: машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_3; машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_4; машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_5; квартиру за адресою: АДРЕСА_1; квартиру за адресою: АДРЕСА_2.

Ухвалою колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду м. Києва від 19.12.2017 року ухвалу слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 02.11.2017 року

скасовано, постановлено нову, якою призначено новий розгляд в суді першої інстанції.

Таким чином, враховуючи зазначені обставини, з 02.11.2017 року по 23.02.2018 року майно ОСОБА_3 не перебувало під арештом, що надавало можливість останньому відчужити належне йому майно або розпорядитись ним у будь-який передбачений законодавством спосіб.

Разом з тим, ОСОБА_3 протягом вказаного періоду часу вже перебував у статусі підозрюваного в даному кримінальному провадженні, чим передбачалось можливість притягнення його до кримінальної відповідальності та призначення покарання, у тому числі у вигляді конфіскації майна.

Однак, в ході судового засідання та за результатами вивчення наявних матеріалів було встановлено, що ОСОБА_3 не було вчинено жодних дій спрямованих на відчуження належного йому на праві власності майна, а на доведення протилежного детективом не було надано жодних доказів.

Положення кримінального процесуального закону передбачає обов'язок доведення слідчим наявності ризиків приховування, пошкодження, псування, зникнення, втрати, знищення, використання, перетворення, пересування, передачі, відчуження майна з метою запобігання яких і застосовується арешт майна.

Водночас, детективом не було надано суду доказів на встановлення наявності хоча б одного з ризиків, передбачених ч.1 ст. 170 КПК України.

Натомість, детектив у своїх запереченнях посилався на обґрунтованість підозри ОСОБА_3, а тому обґрунтованість накладення арешту.

Разом з тим, встановлено, що ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 01.11.2017 року, на яку посилається детектив, щодо підозрюваного ОСОБА_3 обрано запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання.

Як встановлено ухвалою колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду м. Києва від 14.11.2017 року, якою залишено без змін ухвалу слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 01.11.2017 року, слідчий суддя при розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання дійшов правильного висновку, що жоден з ризиків, передбачених ч.1 ст. 177 КПК України, є недоведеним у кримінальному провадженні з огляду на відсутність будь-яких даних, які б свідчили про наміри ОСОБА_3 переховуватися від органів досудового розслідування та суду, знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, незаконно впливати на свідків, іншого підозрюваного, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні, а також перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином. Зазначений висновок впливає з того, що ОСОБА_3 з липня 2015 року, достовірно знаючи про наявність даного кримінального провадження, не здійснив жодної спроби до вчинення дій, визначених в п. п. 1 - 5 ч. 1 ст. 177 КПК України, у органів досудового розслідування відсутні будь-які переконливі докази, що останній має наміри вчинити такі дії.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 14.11.2017 року встановлено, також, що доводи прокурора стосовно наявності у провадженні ризиків, передбачених ч.1 ст. 177 КПК України, є непереконливими. Оскільки, прокурором були доведені тільки обставини, передбачені п.1 ч.1 ст. 194 КПК України, але не було доведено обставин, передбачених п.п. 1, 3 ч.1 ст. 194 КПК України, то в даному випадку слідчий суддя не мав права застосовувати щодо підозрюваного ОСОБА_6 навіть найменш суворий запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання.

Ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 22.12.2017 року, також, встановлено недоведеність обставин, передбачених п.п. 1, 3 ч.1 ст. 194 КПК України.

Відповідно до ч.3 ст. 132 КПК України застосування заходів забезпечення кримінального провадження не допускається, якщо слідчий, прокурор не доведе, що:

1) існує обґрунтована підозра щодо вчинення кримінального правопорушення такого ступеня тяжкості, що може бути підставою для застосування заходів забезпечення кримінального

провадження;

2) потреби досудового розслідування виправдовують такий ступінь втручання у права і свободи особи, про який ідеться в клопотанні слідчого, прокурора;

3) може бути виконане завдання, для виконання якого слідчий, прокурор звертається із клопотанням.

За таких обставин, враховуючи викладене, висновки викладені в ухвалі колегією суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду м. Києва від 14.11.2017 року, оскільки слідчому судді не було доведено жодного з ризиків, передбачених ч.1 ст. 170 КПК України, слідчий суддя прийшов до висновку про необґрунтованість арешту майна ОСОБА_3, а тому клопотання про скасування арешту майна підлягає задоволенню.

Керуючись ст.ст. 131, 132, 170, 171, 173, 174, 376 КПК України, -

у х в а л и в :

Клопотання задовольнити.

Скасувати арешт на майно, що належить на праві власності ОСОБА_3:

- машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_3;
- машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_4;
- машиномісце в підземному паркінгу за адресою: АДРЕСА_5;
- квартиру за адресою: АДРЕСА_1;
- квартиру за адресою: АДРЕСА_2,

що був накладений ухвалою слідчого судді Солом'янського районного суду м. Києва від 23 лютого 2018 року у кримінальному провадженні №42015000000001349.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Оголошення повного тексту ухвали - 20 квітня 2018 року о 16 годині 05 хвилин.

Слідчий суддя

Л.І. Кізюн